LEŽALJKA LAZY BED
Najudobnije Ležaljke Lazy Bed
Akcijska cena za najudobnije Lazy Bed ležaljke za Vaše dvorište, baštu ili terasu.
KrejziLejzi Lazy Bag Otvori

Piše Laslo Vegel: Ko je bio u pravu?

"Svaka generacija se bar jednom razočara u revoluciju, odgovorio je, i ne pomišlja da se revolucija razočarala u nas", piše u autobiografskom romanu "Nesahranjena prošlost" Laslo Vegel.

JOSIP
TITO
Laslo Vegel
Nesahranjena prošlost
autobiografski roman
AKADEMSKA KNJIGA

Foto: 021.rs

AUTOR
Laslo Vegel
INFO
19.02.2022.
09:30 > 16:45
KOMENTARI
0

Roman "Nesahranjena prošlost" Lasla Vegela nagrađen je zlatnom medaljom 2020. za najčitaniju knjigu u Mađarskoj. Godinu dana kasnije, u izdanju Akademske knjige, u prevodu Arpada Vicka, knjiga je objavljena i na srpskom jeziku.

Stanovi do 90.000 EVRA Отвори

Portal 021.rs, uz dozvolu izdavačke kuće Akademska knjiga, objavljuje deo iz "**Nesahranjene prošlosti**", autobiografskog i autofikcijskog romana koji obuhvata (nedostajuću) istoriju triju generacija.

PROČITAJ JOŠ
Piše Laslo Vegel: Zarobljenik vlastitog zamišljenog socijalizma
Piše Laslo Vegel: Nesahranjena prošlost

Laslo Vegel: Žigmond Kek

Bombardovanje Vukovara, Sarajeva i Dubrovnika simbolično je započeto negde 1971. godine, samo što tada još nije bio poznat konačni scenario. Zavaravajuće blage prolećne lahore s početka sedamdesetih godina zbrisale su surove sibirske oluje, vratila se politika čvrste ruke, masovne ideološke čistke sledile su jedna drugu, smenjivani su, ponižavani i najureni s posla brojni rukovodioci. Strah se širio kao smrad leševa. Partijski komesari hvalili su se kako su počistili deset ili dvadeset hiljada jeretika. Ako neko nije hteo da bude doživotno žigosan kao liberal, bio je prinuđen da se samokritikuje.

U redakcijama su se pred partijskim komesarima i nedužne daktilografkinje posipale pepelom, smenjivani su glavi urednici, ukoliko pridev liberalan nije bio dovoljno ubedljiv, začas bi se iznalazili teži atributi: nazivali bi ih, recimo, anarholiberalima. Samo da mi je znati šta znači reč liberal, zbog kojeg je najuren moj šef, razbijao je glavu portir redakcije.

Počela je brežnjevizacija Jugoslavije, usledila su olovna vremena, posle šezdeset osme ponovo sam osetio na licu dah nasilja. Tada mi je postalo sasvim jasno da stvarnost nema nikakve veze s mojim idealima, videvši kolektivnu strepnju, pomislio sam na oca, ipak je on bio u pravu. Nisam ja odbacio socijalizam, nego je socijalizam odbacio mene.

Kao neka avet prošlosti, posle dvadeset godina, pojavio se onaj suvonjav, visok muškarac koji je drežđeći prekoputa gimnazije sačekivao Eržebet, školsku drugaricu, mladu i vrednu članicu partije. Bio sam urednik subotnjeg književnog i kulturnog dodatka lista Mađar So, kada se skoro redovno, jednom nedeljno, pojavljivao u redakciji isti onaj mršavi, štrkljasti muškarac s kojim je Eržebet, posle nastave, ruku pod ruku odlazila. Išao je pravo prema stolu urednika dnevne kulturne rubrike i predavao mu rukopis. Janoš Koša je doneo svoj članak o kulturi jezika, rekla je daktilografkinja, kojoj sam diktirao neki svoj tekst. Zastala je s kucanjem gledajući u muškarca kojem su se novinari u desku obraćali s izuzetnim respektom.

Kako sam kasnije saznao, taj čovek je ustvari bio Žigmond Kek, prvi glavni urednik lista. Žigmond Kek je 1948. godine interniran na Goli otok, na jugoslovenski Gulag, jer je posle rezolucije Informbiroa tvrdoglavo ustrajao pored Staljina. I ja sam zapeo s diktiranjem, nisam znao odakle da nastavim. O tom ostrvu sam već čuo, najviše od Aleksandra Tišme, koji je bio urednik romana Kad su cvetale tikve. Autor tog romana, Dragoslav Mihailović, takođe je robijao na Golom otoku, jer je u jednom društvu ustvrdio da je maršal Tito američki špijun i da je izdao revoluciju.

Glavni junak njegovog romana, mladić sa periferije grada, perspektivan sportista, verovatno zbog oca, koji je bio zatočen na Golom otoku, počeo je da se druži sa žestokim momcima iz predgrađa. Najednom je u romaneskne svetove stupila zbog politike izopštena generacija. Oko romana se digla velika prašina, pripreman je i za scenu, ali je premijera bila zabranjena, a delu prilepljena etiketa "crnog talasa".

Tišma, urednik romana, uklonjen je sa tog mesta. On je bio ne samo urednik, nego i prevodilac na srpski mog prvog romana, Memoari jednog makroa. Posle 1968. često smo se šetali zajedno, tada je pričao o Gulagu. Tišma nije bio simpatizer staljinista, nije osporavao ni hapšenja, tih dana se borba vodila na život i smrt, međutim, bio je zgrožen neljudskom torturom robijaša koji su argatovali u kamenolomu, iscrpljivani teškim fizičkim radom, prebijani, mučeni glađu i žeđu. Čemu ta surovost, pitao se Tišma.

Novinari su Žigmondu Keku ukazivali duboko poštovanje. Najpre sam pomislio da se to poštovanje ukazuje njegovoj hrabrosti, jer je rekao ne Titu. Lektori su se zabrinuto pogledali, jer je najpre njih umeo da ispraši svojim primedbama no, čitajući njegove tekstove u kojima je karikirao naše rogobatne rečenice, imao sam utisak da Janoš Koša povodom upotrebe jezika, svojim aluzijama, uzgrednim primedbama, zapravo kudi naš kukavičluk. Postadosmo kvarni, pa je i naš jezik postao banalan i kukavan.

U haosu instinktivne antipatije i urođene radoznalosti osmatrao sam ga sve pažljivije, nakon što sam od starijih novinara saznao da je pre Drugog svetskog rata Žigmond Kek studirao na evropskim univerzitetima. Naposletku, diplomirao je na teološkom fakultetu univerziteta u Strazburu, i kao mlad teolog i član Komunističke partije Jugoslavije, postao glavni saradnik levo orijentisanog časopisa Hid. Pridržavajući se reformatorskih crkvenih običaja, pozdravio je 1941. godine ulazak Mikloša Hortija u Suboticu, istovremeno u crkvama krijući komuniste. U zatvoru je posetio komunistu Otmara Majera kojeg je Hortijev sud osudio na smrt vešanjem. Naime, u ime nacije Horti je najpre pogubio komuniste, a tek potom su došli na red Jevreji i Srbi. Nakon kapitulacije hortijevske Mađarske, postao je prvi glavni urednik dnevnog lista Mađar So, međutim, 1948. godine stao je iza Rezolucije Informbiroa i Staljina, pa je skoro pet godina robijao na Golom otoku, na jugoslovenskom Gulagu. To što je preživeo, pravo je čudo.

S protivrečnim osećanjima sam posmatrao tog suvonjavog muškarca već pomalo klecavog hoda. Bez reči bi polagao rukopis na urednički sto i odlazio. Veoma retko bi s nekim prozborio dvetri reči, tada bi se desk utišao, kao da su svi želeli da znaju o čemu razgovaraju. Nije rekao ništa posebno, slegali su ramenima njegovi povremeni sagovornici, često bi samo prokomentarisali vremenske prilike. Razumljiva je njegova opreznost, čuva sebe, a i druge, klimali su glavom ostali, dok sam se ja pitao, šta su uopšte hteli da čuju od njega. Nisam mogao reći da je dvoličan, upravo sam od Tišme čuo da su tih dana prevrtljivci preko noći postali zagriženi antistaljinisti. Da su tražili od njih da postupe suprotno tome, ni tada ne bi rekli ne.

I antiliberalna hajka koja se odvijala pred mojim očima, primoravala me je da uvidim kako je često potrebno ćutati, povući se, poniziti se, i izabrati najmanje zlo. I to je u redu dok time ne ugrožavamo druge. Žigmond Kek je, međutim, samog sebe uvalio u nevolju. Jeste hrabar čovek, ali kako se tu u istoj priči nalaze i Horti i Staljin? Istovremeno sam se i divio, i sažaljevao tog štrkljastog muškarca koji se jednom nedeljno pojavljivao u redakciji.

Dve godine pre njegove smrti, 1978. godine, dogodilo se nešto neočekivano: prišao je mom stolu, pružio mi jedan rukopis i – čekao. Ponudio sam mu da sedne, za hvalio se, nije seo, stajao je ispred pisaćeg stola čekajući da pročitam. Od toga što je stajao ispred mog stola, premeštajući se s noge na nogu, spopala me je neka mučnina.

Hvala, rekao sam, i skupivši svu svoju hrabrost, izneo sam mu predlog: zašto ne bi ovaj tekst potpisao svojim pravim imenom? Na to je, iznenađen, digao glavu, primetio sam i to da je načinio jedan korak unazad. Podigao je rukopis sa stola i zatražio nedelju dana da o tome razmisli. Da li sam mu iz zbunjenosti, ili iz poštovanja predložio da se vrati svom pravom imenu, ni danas ne znam pouzdano, ali njegov odgovor me je začudio. Šta ima o tome da razmišlja nedelju dana?

Čim je izašao, kolege su me opkolile, interesujući se, o čemu smo razgovarali. Želim da objavim njegov tekst pod njegovim pravim imenom, ali je on zatražio nedelju dana da o tome razmisli. Na to su se bez reči razišli, samo je jedan stariji novinar primetio da ne treba to da činim, da ne diram u prošlost.

Pojavio se posle tačno nedelju dana i zamolio da se prošetamo do obližnjeg malog restorana. Rado sam pošao s njim. Seli smo, poručio je limunadu, duboko uzdahnuo, rekao da sam u pravu, da je krajnje vreme da se pojavi pod svojim imenom, ali je posle dužeg premišljanja ipak odlučio da ostane Janoš Koša. Veoma me je zanimalo zašto zazire od vlastitog imena. Čitaoci su se već navikli na njegovu rubriku o jezikoslovlju, objašnjavao je, međutim, imao sam osećaj da to nije glavna prepreka. Prestao sam da mudrujem, naivno sluteći da se stidi svoje staljinističke prošlosti i svoje avanture s komunizmom. Nije mi više ponudio nijedan rukopis, ali me je od tada često pozivao na kafu u isti onaj mali restoran, u kojem smo prvi put razgovarali. Govorio je najradije o književnosti, Bodler je bio njegov omiljeni pesnik, citirao je neke njegove stihove, naravno, na francuskom. Sećao se tačno i knjižare u Parizu u kojoj je kupio njegove sabrane pesme.

Kakav je to staljinista koji u nekom novosadskom restorančiću napamet recituje Bodlera, zurio sam u njega, ne malo zaprepašćen. Drugi put je citirao svog omiljenog prozaistu, Marloa, a ja sam s gorčinom primetio da posle 1968. više niko i ne čita Marloa, da ga već deset godina niko i ne pominje, da je na delu sabotaža revolucije. Primetio sam, kao urednik, da se novijim generacijama politika doživotno ogadila, na šta je Žigmond Kek, odmahnuvši glavom, citirao nekoliko rečenica iz Osvajača. Revolucionari su za vreme Pariske komune uhvatili nekog debeljka, pričao je, koji se branio time da se nikad nije bavio politikom, na šta se jedan razuman momak obrecnuo na njega. U tome i jeste problem, rekao je i izbubetao debeljka. I zaslužio je, rekoh, i ja mislim da je odbrana debeljka bila bedna. Svaka generacije se bar jednom razočara u revoluciju, odgovorio je, i ne pomišlja da se revolucija razočarala u nas.

To što je rekao, bolno me je dotaklo, nisam mogao da prosudim, da li misli na svoju, ili na moju generaciju. Drugom prilikom je poveo razgovor o Židu, na francuskom je čitao njegovu knjigu pod naslovom Povratak iz SSSR-a kojom je raskrinkao staljinizam, ali ne samo to, u originalu je čitao i druge slične knjige nemačkih, engleskih i francuskih autora. Nije krio da su te knjige veoma uticale na njega. Znao je sve što se o staljinizmu moglo znati, mnogo više od mene koji sam šezdesetih godina bez ikakvog rizika deklamovao zvanične antistaljinističke tekstove. Kasnije, sedamdesetih, prilično rezignirano sam ponavljao u sebi antistaljinističke rečenice, i tako umirivao svoju savest, nadajući se da će i drugi razumeti, da ne mislim samo na Staljina. Nisam samo ja koristio ovaj žargon, nego i neki moji prijatelji, razumeli smo se, ali ni danas nisam siguran da su ga i drugi razumeli.

Godinama kasnije, međutim, upravo smo ovim šifrovanim jezikom legitimisali sebe. Sedamdesetih godina sve sumnjičavijoj vlasti nije se dopadalo što prečesto koristimo tu reč: staljinizam, partijski komesari su upozoravali pisce: bolje da ne očijukaju s politikom ako očekuju sinekure i nagrade, i ti pisci su potom koristili svaku priliku i povod da naglase kako ih prljava politika ne zanima. Čak je i u jeziku prevladalo razdoblje kolektivnog komunizma. Partija nije zahtevala od nas da je hvalimo, ali je očekivala da ćutimo, i nakon što je u novom višestranačkom sistemu ponovo bilo moguće govoriti otvoreno, bez dlake na jeziku, žargon se pokazao kao dobar pojas za spasavanje; lakeji iz vremena takozvanog velikog nacionalnog ugnjetavanja, to jest u diktaturi – tako je nazivana prošlost – tada mudro sklonjeni u pozadinu, najednom su istupili, objašnjavjući kako su pesme o "turobnoj jeseni", nastale u doba jednoumlja, govorile zapravo o predstojećem ratu, a "uvenuli i požuteli listovi" ukazuju na zloslutnu manjinsku sudbinu. Nije samo jezik bio ropski servilan, u višestranačkom sistemu nam se i žargon iskvario.

Razgovori sa Žigmondom Kekom sve više su pobuđivali moju radoznalost, a ponajviše sam želeo da saznam – kad je već sve tako jasno video – zašto se izjasnio za Staljina kad su mu bila poznata njegova jeziva zlodela. Uvideo sam da je zloupotreba ovakvih pitanja nemoralna, nađe se još dosta toga da počistim i pred svojom kućom, i kad sam prestao da ispoljavam radoznalost u tom pravcu, on je sam poveo razgovor o svojoj prošlosti. S ne malo prezira govorio je o privilegijama kasno rođenih, o onima koji sve znaju bolje od svojih očeva, jedino ne znaju ono što bi morali znati, preziru prošlost i pokorno se podaju sadašnjosti. Ne pada mu na pamet da se žali, rekao je, spada među srećne izuzetke, nisu ga pokupili noću, zato i ne kaže za sebe da je bio nedužan, a još manje da je bio žrtva.

Da, stao je na stranu Staljna, bilo bi mu oprošteno da je povukao svoje reči, ali on to nije mogao da učini. Nedeljama su ga molili, ubeđivali, garantovali mu da ostaje na mestu glavnog urednika, ni u buduće mu niko neće ništa u tom pogledu zameriti. Uzalud. Nije porekao svoje stavove. Jedan njegov kolega, koji mu je u poverljivom razgovoru u zatvorskoj ćeliji predočio da radi za organe državne bezbednosti, ponovio je – naglašavajući da to čini u ime maršala Tita – da će i dalje uživati poverenje najviših partijskih krugova, ako promeni svoj iskaz. Uvidevši da je njegov stav konačan, doušnik mađarske nacionalnosti posegnuo je za poslednjim adutom: neka ima u vidu interese vojvođanskih Mađara. Ako jedan tako važan, ugledan i obrazovan, stari komunista, kao što je on, daje za pravo Staljinu, i vojvođanski Mađari će se naći u lošem položaju.

Ponovo je rekao ne, objasnivši da ekskomunikacijom iz socijalističkog tabora, vojvođanski Mađari postaju i žrtve i neprijatelji, i da neće preživeti Titovu osvetu. Ako pak krenu sovjetske i mađarske trupe, onda će na jednoj strani biti Amerika, a na drugoj Sovjetski savez, između dve velesile Mađari će biti taoci. Oni će biti prve žrtve novog rata. Vojvođanski Mađari će zauvek nestati.

Zurio sam u njega preneražen, bio je to najdramatičniji razgovor o naciji, o mađarstvu, o služenju nacionalnim interesima. Kako može neko da bude staljinista iz nacionalnih interesa? Tada je preda mnom prvi put iskrslo priviđenje manjinskog Fausta koji će u interesu nacije da stupi u savez i sa samim đavolom. Mađari će zauvek nestati? Da li je to moguće, razmišljao sam. Nisam imao snage da postavljam dalje pitanja, ovakav odgovor sam najmanje očekivao i priznajem, nisam bio u stanju da shvatim, da je postao staljinista iz bojazni za svoju naciju. Kao da je naslutio moju dilemu izneo je i jedno neočekivano objašnjenje. U velikom haosu neposredno posle rata, jednog jutra se pred vratima njegovog stana pojavio oznaš naredivši mu da se smesta spremi jer treba da se pojavi u staroj zgradi redakcije Dnevnika, gde će se sastati drug Tito i drug Rakoši.

Na brzinu je obukao odelo i seo u policijska kola. Oznaš nije progovorio ni reč, a on nije smeo ništa da pita. Posle sat vremena u salu je ušao Rakoši, delujući krajnje zbunjeno, umorno, jedva se držeći na nogama. Beogradski policijski general je otpremio Rakošija u jednu pobočnu prostoriju, nije bilo moguće ni dve reči razmeniti s njim, već je u društvu glavnog urednika Dnevnika strpljivo čekao. Nekih desetak minuta kasnije ušao je Tito, svež, čio, dobro raspoložen i zadovoljan, pozdravio drugove, i u pratnji policijskog generala otišao u prostoriju gde ga je čekao Rakoši.

Nisu se dugo zadržali, možda ni pola sata, posle njihovog odlaska general im je samo rekao da mu je veoma žao, uzalud su ih doveli, neće biti zajedničkog saopštenja, ovaj sastanak se smatra strogo poverljivim, u štampi ne sme biti o njemu ni pomena. Nekoliko nedelja kasnije u poverenju su mu saopštili da su lideri dveju partija razgovarali o preseljavanju Mađara. Rakoši je obećao da će Mađarska biti deo socijalističkog tabora, dakle, deportacija je nepotrebna, što je i Staljin odobrio. Tito je saslušao Rakošijevu molbu i takođe se složio: u redu, neka Mađari onda ostanu. Razumeo sam šta je hteo da kaže. Da Mađarska nije stupila u socijalistički tabor, mi bismo bili deportovani. Naježio sam se. Da li je moguće, da je to moja istorija? Zar je to ono što je trebalo sahraniti? To, da smo ovde ostali zahvaljujući Rakošiju?

Nacija – pomislio sam pognute glave. Nema od ove plemenitije i grešnije misli. Najednom se razotkrila sva apsurdnost mog života. Godinama kasnije čitao sam u jednom intervjuu Milovana Đilasa, da je u Centralnom komitetu ozbiljno razmatrana deportacija Mađara, ali je ubrzo to pitanje skinuto s dnevnog reda. Skupivši sve svoje snage postavio sam mu poslednje pitanje: da je ipak došlo do deportacije, da li bi i on bio deportovan? Njega verovatno ne bi proterali, ne bi ga dirali, odgovorio je, međutim, u tom slučaju on bi dobrovoljno otišao. Iz ovog odgovora mi je postalo jasno da je iz nesebičnih nacionalnih osećanja postao staljinista i mađarski mučenik.

Pomislio sam na očeve muke koji se, strahujući stalno od Rakošija i Staljina, osetio nesigurnim i u svom mađarstvu. Plašio se da će ulazak Mađara doneti veliko zlo. Posle toga više nisam pitao Žigmonda Keka šta je osećao kad se našao na slobodi, videvši da maršal Tito jednu za drugom otvara mađarske škole, ustanovljava odlično vođenu, naravno partiji odanu mađarsku izdavačku kuću, da je obezbedio dvadesetčetvoročasovni radijski program na mađarskom jeziku, da piscima deli nagrade i odlikovanja, da izlaze mađarske novine, časopisi i knjige, njegov sistem je omogućio i osnivanje mađarske katedre; očeva generacija je zaboravljala i opraštala.

Desilo se upravo suprotno od onoga, od čega je Žigmond Kek strahovao. Nisam ga više zapitkivao, mada bi me zanimalo šta je mislio po povratku kući, kad je dočekivao svoju ćerku sa sastanaka partije koja ga je bezmalo oterala u smrt. Ko je bio u pravu? Moj otac? Žigmond Kek?

***

__Akademska knjiga__ objavila je 2021. roman Lasla Vegela "__Nesahranjena prošlost__". U izdanju Akademske knjige objavljeno je više Vegelovih knjiga: "Novosadski dnevni 1911-2016", "Balkanska lepotica ili Šlemilovo kopile", "Ispaštanje ili priče iz donjih predela" i "Neoplanta ili obećana zemlja".

Podrži 021
021 je pokrenuo svoj gift shop - Shopins.rs, a kupovinom nekog od artikala direktno podržavate rad naše redakcije. Svaki vaš doprinos, ma kako bio velik ili mali, dragocen je. Jer pravo novinarstvo vredi.
PODRŽI 021

Препоручите 16 Подели Твитуј

TEME
LASLO VEGEL
AKADEMSKA KNJIGA

KOMENTARI 0
Nema komentara na izabrani dokument. Budite prvi koji će postaviti komentar.
OSTAVI KOMENTAR

NAJČITANIJE U POSLEDNJIH 72H
VIDEO: Ukrali čitav most naočigled seljana
Da ne pojede inflacija: Vučeviću povećana plata, pogledajte koliko zarađuju gradski funkcioneri
Novosađanin se pita: Dokle više sa bahatim parkiranjem

TUĐI SADRŽAJ
Hrana koju kraljica Elizabeta jede svaki dan – već 60 godina
Nova generacija srpskih trenera: Prave čuda u Evropi i na Jadranu
Test od pet sekundi otkriva da li je meso sveže ili pokvareno
EXIT: Triput ura, dolazi nam Sepultura
Apple zvanično omogućio popravku telefona kod kuće, dostupni i delovi
Novinari jedva pustili Nadala na "Santjago Bernabeu"
Više od polovine zaraženih kovidom u Pčinjskom okrugu iz Vranja
Studija identifikovala optimalnu količinu sna za osobe srednjih i poznih godina
Snimak Gvardiole pre početka meča ukazivao na potop, kao da je bio na kraju
Preporučuje Content Exchange

OSTALO IZ KATEGORIJE INFO - MIŠLJENJA I INTERVJUI
Piše Slavoj Žižek: Prvi maj u viralnom svetu
30.04.2022. · 2
"Lokalno stanovništvo se eksploatiše kada se njegova teritorija koristi za industrijsku poljoprivredu ili intenzivno rudarstvo za izvoz", piše Slavoj Žižek.
Naše pravo na grejanje i po cenu tuđih života: Da li je pacifizam moguć samo u miru?
29.04.2022. · 8
Rat u Ukrajini ušao je u treći mesec. Kraj mu se ne nazire i ne postaju jasniji ciljevi ruske invazije.
Sevdalinke i "crna žuč"
27.04.2022. · 0
U postjugoslovenskoj eri sevdalinka je doživela još jednu promenu: dobila je svoju rok i folk formu, uvrštena je u world music, piše u "Slikama iz kulturne istorije Srednje Evrope" Martin C. Putna.
Piše Slavoj Žižek: Rat u svetu bez uverenja
22.04.2022. · 5
Takozvani oligarsi u Rusiji i drugim bivšim komunističkim zemljama, buržoaski su pandan onoga što je Marks zvao lumpen-proletarijatom.
Narod bira, ali se drugi pitaju - biti po volji Vašingtona i Moskve
18.04.2022. · 17
Novu vladu Srbije očekuju veliki izazovi - može da povlači i izuzetno lucidne poteze, ali će biti beskorisni ukoliko ne budu tolerisani kako u Beloj kući, tako i u Kremlju.
Piše Džozef E. Stiglic: Pristojan život za sve
16.04.2022. · 1
Hipotekarni sistem koji danas vodi država predstavlja javno-privatno partnerstvo, pri čemu privatna strana uzima dobit u obliku visokih naknada, a javna strana preuzima gubitke.
Šta orao krstaš iz naprednjačkog spota nije mogao da nam poruči?
13.04.2022. · 7
Živimo u državi u kojoj još uvek nema preuzimanja odgovornosti za svoja dela, a kazneni sistem radi s vrlo ograničenim radnim
Razgovor sa Noamom Čomskim: Do poslednjeg Ukrajinca
13.04.2022. · 8
Rat u Ukrajini izaziva potrese u međunarodnim odnosima.
Kako udovoljiti gospodaru
12.04.2022. · 4
Susret dva stranačka lidera, Vučića i Đilasa, ponajpre ukazuje na želju da se nova izvršna vlast formira ne toliko protiv, koliko nezavisno od izbornih rezultata, a što više po notama iz inostranstva.
Slava i strava politike u slučaju doktorke Grujičić
12.04.2022. · 16
I bi pomor.
Uže oko vrata Srbije
11.04.2022. · 17
Srbija ubrzano tone ka dnu. Razlog je sve teža prodaja državnih obveznica kojima se vraćaju pristigle finansijske obaveze.
Piše Džozef E. Stiglic: Radnici između korporacija i

NAJNOVIJE >
Uhapšeni zbog napada na radnika obezbeđenja kineske firme u Boru
Đoković bez borbe u četvrtfinalu, Mari se razboleo
Vučić: Sa Rusima o ceni gasa posle 10. maja, sa naftom imamo više problema
Deo Ulice Branka Radičevića bez vode
RFZO nabavlja oko 373.000 doza vakcine protiv sezonskog gripa
Sumnja na novi tip hepatitisa kod dečaka u Beogradu, jetra mališana u teškom stanju
Bil Gejts za BBC: „Teorije zavere o meni su suludе, ljudi viču na mene na ulici"

Naša preporuka
105000€
64 m2
stan
Dvosoban
Bulevar
Pogledajte više informacija

NAJPOPULARNIJE >
FOTO: Izletnici upalili vatru za ražanj uz sam spomenik na Iriškom vencu 15356
FOTO: "Audi" udario u drvo, izvalio ga iz korena 11797
Novosađanin se pita: Dokle više sa bahatim parkiranjem 6365
Da ne pojede inflacija: Vučeviću povećana plata, pogledajte koliko zarađuju gradski funkcioneri 6162
Zbog pečenja prasета kraj spomenika na Iriškom vencu - zapisnik protiv NN lica 5683

HORTI CENTAR
SAZNAJ VIŠE

PREPORUKE >
3295 FOTO: Balaševićeva muzika i poezija večeras u Ulici Jovana Cvijića
1341 Kazna 750 evra za vlasnike koji ne pokupe izmet za svojim psom, ko ne nosi dve kese plaća 38 evra
1178 Diplomatski kiks: Konstruktu nije dočekao niko iz ambasade Srbije u Italiji
570 Srbija isporučila 300.000 tona prehrambenih proizvoda prijateljskim državama u Africi
530 FOTO: Na današnji umro je Tito - život u 50 fotografija

NAJKOMENTARISANIJE NAJČITANIJE
FOTO: Izletnici upalili vatru za ražanj uz sam spomenik na Iriškom vencu 122
Novosađanin se pita: Dokle više sa bahatim parkiranjem 110
ANKETA: Recite nam - kakav će biti život u Novom Sadu za pet godina? 68
Da ne pojede inflacija: Vučevićevu povećana plata, pogledajte koliko zarađuju gradski funkcioneri 65
Vučević: Neophodno obezbediti više od 400 parking mesta 60
VIDI OSTALE >

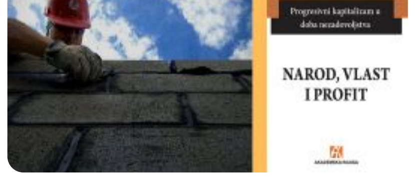

država

09.04.2022. • 2

"U najkraćem, politika, tehnologija i globalizacija su neraskidivo povezane u stvaranju današnjih problema", piše ekonomista i nobelovac Džozef E. Stiglic u knjizi "Narod, vlast i profit".

Vraćanje NIS-a u državno vlasništvo - loša ideja uz loše namere

07.04.2022. • 17

Pre nego što je Gaspromnjeft kupio većinsko vlasništvo, Naftna industrija Srbije je bila izrazito zaostala kompanija.

Velika analiza izbornih rezultata: Dok čekamo sabah sa šejtanom

06.04.2022. • 13

Još jedni izbori su za nama, čini se ovaj put u poslednjih 10 godina praćeni najvećim očekivanjima, a posledično i velikim razočarenjima.

Piše prof. Kostić: Drugačiji pogled na rezultate izbora ili zašto sam prezadovoljan

05.04.2022. • 32

Ja sam lično potpuno prezadovoljan rezultatima izbora.

DŽOZEF E. STIGLIC
NAROD, VLAST I PROFIT

Piše Džozef E. Stiglic: Narod, vlast i profit

02.04.2022. • 3

"Ne žele svi kapitalizam na američki način, sa njegovom korporativnom silom i nejednakošću", piše ekonomista i nobelovac Džozef E. Stiglic u knjizi "Narod, vlast i profit".

Siromašni gladuju, bogatiji se vozikaju

01.04.2022. • 15

Umesto da u sve većoj krizi pomogne najsiromašnije, ezistencijalno ugrožene, država smanjivanjem akcize na gorivo za 20 odsto praktično bogate podstiče da se komotno voze automobilom.

Piše Veran Matić: Novosadski inat

31.03.2022. • 3

Već sam pisao o pretnjama smrću novinaru Danasa Miljku Stojanoviću i efikasnom radu tužilaštva koje je pokrenulo postupak protiv P.S.

Ministarkina odbrana: Kad fantomi biraju

31.03.2022. • 12

Izuzetno je loša prekjučerašnja odbrana ministarke državne uprave i lokalne samouprave Marije Obradović.

INTERVJU Bajatović o svemu: Od gasa, ruskog čoveka, plate i crvene buržoazije, do zagrljaja SNS-a

29.03.2022. • 13

"Da je neko Hans ili Toni, niko ga ne bi pitao za platu", kaže u intervjuu za 021.rs Dušan Bajatović u kom govori o svemu - od gasne krize, preko odnosa SPS-a i SNS-a, do toga da li je ruski čovek.

INTERVJU Zdravko Ponoš: Za SNS država je mehanizam za vladanje sa podanicima uz pretnju siromaštvom

28.03.2022. • 29

"SNS je državu doživeo kao mehanizam za vladanje sa podanicima i to uz manipulaciju strahom, pretnjom siromaštvom i neizvesnošću", kaže u intervjuu za 021.rs kandidat za predsednika Zdravko Ponoš.

©021 Novi Sad 1999-2022. Sva prava zadržana.